

Yasaklanmış Hakların Geri Alınması ve Hukuksal Prosedür

Sendikal haklarını kullanmak gerekçesiyle ya da diğer bir takım anti-demokratik gerekçelerle haklarından yoksun bırakılan kamu çalışanları ve özeldede eğitim emekçileri azımsanmayacak bir sayıya ulaşmış durumda. Sendikal mücadelemizde karşımıza çıkan baskı, yasak ve engellemelerin yoğunluğu gözönüne alındığında, bu baskıları hukuksal yollardan gidermenin zorunluluğu da açıkça görülebilir. Ancak bu konularda gerek hukuk mevzuatımızın karışıklığı ve gerekse idari yargı yollarındaki karmaşa ve düzenleme çeşitliliği özellikle kamu çalışanları açısından pek sorun yaratmaktadır. Sözü ettiğimiz karmaşık hukuk mevzuatı, bu anti-demokratik baskılara karşı hukuksal yolların kullanılmak isteyen kamu emekçilerini teknik ve anlaşılması güç bir prosedür ve hukuksal yöntemlerle karşı karşıya getirmektedir. Bu nedenle hak yasaklamaları ve engellemeleri durumunda uygulanacak hukuksal prosedüre ilişkin birtakım açıklamalar yapmayı bir zorunluluk olarak görüyoruz.

Yasak Hakların Geri Verilmesi (Menmu Hakların İadesi);

Yasak hak kavramı, bir yargılama sonucunda karara bağlanan hapis, para cezası gibi temel cezalarla birlikte veya böyle bir ceza olmaksızın bağımsız olarak verilen yasal kısıtlılık, kamu hizmetlerinden mahrumiyet, babalık veya kocalık haklarından mahrumiyet gibi kimi hakların belirli sürelerle ya da ömür boyu kullanımını engelleyici mahkeme kararlarından doğan hak yoksunluğunu ifade eder. Daha çok bir temel ceza ile birlikte verilmesi sözkonusu olduğundan uygulamada bunlara yan (feri) ceza da denir.

Cezayı, suçluyu topluma kazandırmanın bir aracı olarak değerlendirmek isteyen hukuk mantığı, bu tür cezalardan beklenen yararın sağlandığı düşüncesi oluştuktan sonra, başlangıçta öngörülen süre dolmadan ya da yasak hak cezası süresiz ise süresizlik halini iptal ederek yasak hakların iade edilebilmesini öngörmüştür. (CMUK 416-420)

Yasak Hakların Geri Verilmesinde Prosedür;

Yasak hakların geri verilmesi, ilgilinin ikametinin bulun-

duğu yerdeki Ağır Ceza Mahkemesinden bir dilekçe ile istenir. Dilekçeye mahkumiyet kararının bir örneği, diğer cezaların infaz edildiğinin veya düştüğünün, hükümlenmişse masraf, tazminat gibi bedellerin ödendiğini gösteren belgeler ile, yasak hak cezasından beklenen menfaatin temin edildiğini gösterecek ve bir daha suç işlenmeyeceğine kanaat oluşturacak (hüküm tarihinden sonra suç işlenmediğini gösterir adli sicil kaydı, bulunduğu/çalıştığı yerlerdeki yetkililerden alınmış iyi hali gösterir her türlü) belgeler eklenir.

Dava, bağımsız olarak verilen hak yoksunluğu cezalarında hükmün kesinleştiği; temel ceza ile birlikte verilen hak yoksunluğu cezalarında ise cezanın çekildiği veya af ile ortadan kalktığı tarihten itibaren 5 yıl geçtikten sonra açılabilir. Bu süre ceza infaz edilmeden veya affa uğramadan zamanasını nedeniyle ortadan kalkmış ise 7 yıl, eğer cezaya karar verilirken tekerrür hükümleri uygulanmışsa yukarıdaki süreler iki kat olarak hesaplanır.

Mahkeme duruşmasız olarak dosya üzerinde karar verir. Karara karşı temyiz yolu açıktır. Dilekçede talep edilmişse, karar Resmî Gazete'de yayımlanır.

Adli sicildeki hükümlülük kaydının silinmesi hallerinde haklar üzerindeki yasaklar da kendiliğinden ortadan kalkar.

Adli Sicildeki Hükümlülük Kaydının Silinmesi;

Yasak hakların geri verilmesinde benzer biçimde, belli koşulları sağlamak kaydı ile adli sicildeki hükümlülük kaydının silinebilmesi de yasada öngörülmüştür. (Adli Sicil Kanunu m.8)

Prosedür; Adli sicildeki kaydın silinmesi, söz konusu hükmü veren mahkemeden veya talep edenin bulunduğu yerdeki Asliye Ceza Mahkemesinden dilekçe ile istenir. Hükümlünün kendisinin başvuru hakkı yanında Cumhuriyet Savcısının ve Adli Sicil ve İstatistik Gn. Md.'nün de başvuru hakkı vardır. Bunlardan herbirinin hakkı diğerinden bağımsızdır. Dilekçeye Adli Sicil Kaydı, Mahkumiyete karar ve gerekli görülecek diğer belgeler eklenir. En azından adli sicil kaydı eklendiğinde, mahkumiyete ilişkin karar gerekli görülürse ait olduğu mahkemeden yazı ile mahkemece istenebilir. Aynı şekilde cezanın çekildiği, ortadan kalktığı veya

düştüğüne ilişkin kanıtlar da ilgili taraftan doğrudan temin edilememişse mahkeme tarafından toplanır.

Adli Sicil Kaydının Silinmesinde şu şartlar aranır;

Kabahatten mahkumiyet halinde (TCK 526,....584) 1 yıl, 5 yıl ve daha az ağır hapis, hapis veya ağır para cezasına mahkumiyet halinde 5 yıl, 5 yıl ve daha fazla hapis ve kaç yıl olursa olsun zimmet, ihtilas, irtikap, dolandırıcılık, rüşvet, hırsızlık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüzkızartıcı suçlardan mahkumiyet halinde hükümlülük kaydı silinmez. Ancak bu kapsama giren suç işlediği tarihte 15 yaşını doldurmamış ise 5 yıl ve 15 yaşını doldurmuş olup 18 yaşını doldurmamış ise 10 yıl, 5 yıl ve daha az ağır hapis, hapis ve ağır para cezasına mahkum olanlar suçu işledikleri tarihte 15 yaşını doldurmamış ise yukarıda 5 yıl olarak belirtilen süre yerine 2 yıl, 15 yaşını doldurup 18 yaşını doldurmamış ise 3 yıl, geçtikten sonra ve bu süre içinde daha önce işledikleri suça verilen ceza cinsinden veya daha ağır bir cezaya mahkum olmadıkları takdirde hükümlülük aydının silinmesine karar verilir.

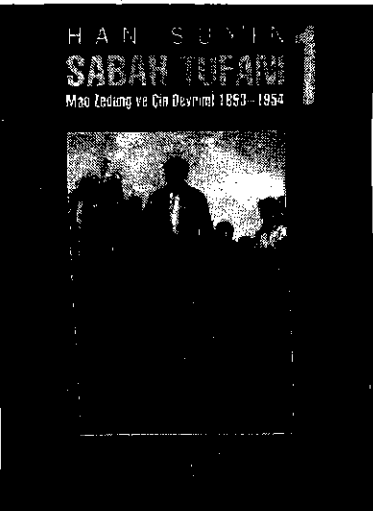
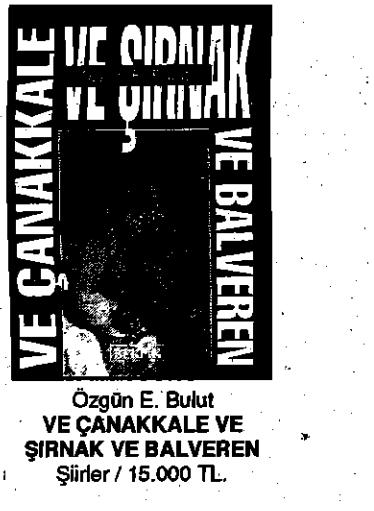

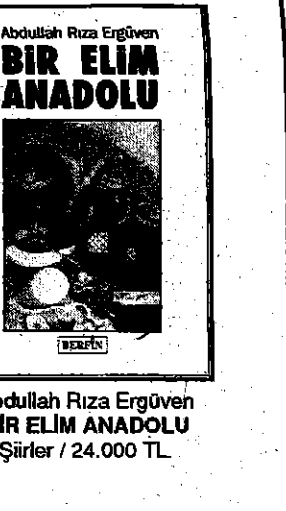

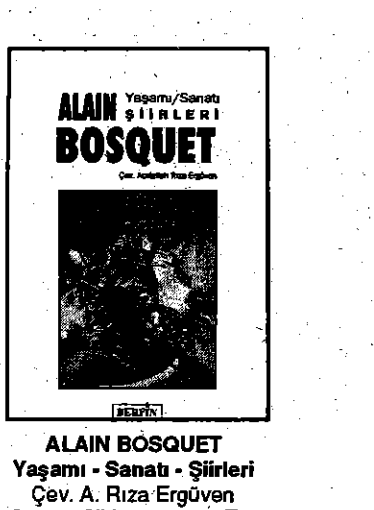
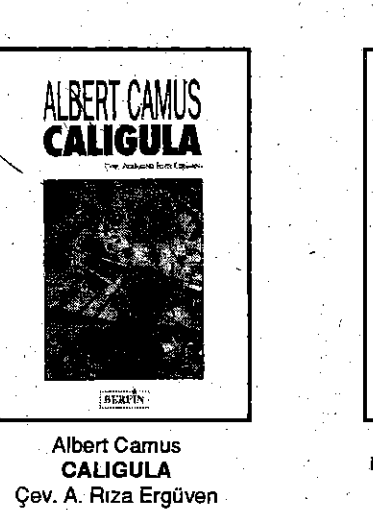
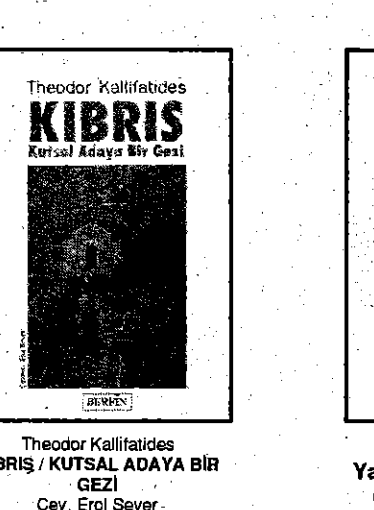
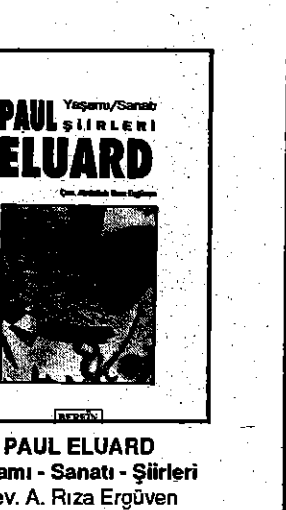
Süreler cezanın çekildiği, ortadan kalktığı veya düştüğü tarihten başlar. Cezanın çekilme tarihi, şartla salıverilme tarihi olmayıp, bihakın tahliye tarihidir. Cezanın ortadan kalkması af sonucu olup, düşme ise, infaz edilmeden zamanasını uğrama halinde sözkonusu olur. Erteleme halinde hükmün vaki olmamış sayıldığı tarihten itibaren başvuru yapılabilir.

Mahkeme duruşma yapılmaksızın, evrak üzerinde inceleme yaparak karar verir. Bu kararlara karşı acele itiraz yoluna başvurulur. İtiraz, kararın tebliğ tarihinden itibaren 1 hafta içinde, kararı veren mahkeme çerçevesindeki Ağır Ceza Mahkemesine yapılır. (Sürecek)

YAHYA BALCI

EĞİT-SEN GENEL HUKUK SEKRETERİ

 <p>HAN SUYIN SABAH TUFANI 1. Cilt Mao Zedung ve Çin Devrimi 1953 - 1954</p> <p>Han Suyin SABAH TUFANI - 1. Cilt Mao Zedung ve Çin Devrimi 1953 - 1954 Araştırma - İnceleme / 110.000 TL.</p>	 <p>Özgün E. Bulut VE ÇANAKKALE VE ŞIRNAK VE BALVEREN</p> <p>Özgün E. Bulut VE ÇANAKKALE VE ŞIRNAK VE BALVEREN Şiirler / 15.000 TL.</p>	 <p>EROL SEVER YEZİDLİK ve YEZİDLERİN KÖKENİ</p> <p>Erol Sever YEZİDLİK VE YEZİDLERİN KÖKENİ Araştırma - İnceleme / 30.000 TL.</p>	 <p>Aydın Öztürk bir sevgi kırılmasıydı</p> <p>Aydın Öztürk BİR SEVGİ KIRILMASIYDI Şiirler / 20.000 TL.</p>	 <p>Abdullah Rıza Ergüven BİR ELİM ANADOLU</p> <p>Abdullah Rıza Ergüven BİR ELİM ANADOLU Şiirler / 24.000 TL.</p>
 <p>Cemşid Bender KÜRT KIZI ZENGE</p> <p>Cemşid Bender KÜRT KIZI ZENGE Öyküler / 25.000 TL.</p>	 <p>ALAIN BOSQUET Yaşamı - Sanatı - Şiirleri</p> <p>ALAIN BOSQUET Yaşamı - Sanatı - Şiirleri Çev. A. Rıza Ergüven Seçme Şiirler / 20.000 TL.</p>	 <p>ALBERT CAMUS CALIGULA</p> <p>Albert Camus CALIGULA Çev. A. Rıza Ergüven Oyun / 25.000 TL.</p>	 <p>Theodor Kallifatides KIBRIS Kırsal Adaya Bir Gezi</p> <p>Theodor Kallifatides KIBRIS / KUTSAL ADAYA BİR GEZİ Çev. Erol Sever Anı / 25.000 TL.</p>	 <p>PAUL ELUARD Yaşamı - Sanatı - Şiirleri</p> <p>PAUL ELUARD Yaşamı - Sanatı - Şiirleri Çev. A. Rıza Ergüven Seçme Şiirler / 26.000 TL.</p>
<p>Çerkes Ethem ANILARIM Anı / 35.000 TL.</p>	<p>M. Sıraç Bilgin BARZANI'NIN SON YILLARI ve KÜRDİSTAN'DA ÇOK PARTİLİ SİSTEM Çıkıyor!</p>	<p>Abdullah Rıza Ergüven YASAK TÜMCELER Roman / Çıkıyor!</p>	<p>Cemşid Bender 12 İMAM ve ALEVİLİK Çıkıyor!</p>	<p>BERFİN YAYINLARI</p> <p>Cağaloğlu Yokuşu, Evren Han Kat: 3 No: 55 Cağaloğlu 34440 - İSTANBUL Tel: 527 03 22</p> <p>Not: İstedığınız kitapların tutarını İsmet Arslan, 466352 no.lu Posta Çeki hesabına yatırarak edinebilirsiniz.</p>